

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 6.3.2026.
C(2026) 1623 final

Viņas Ekselence Baiba Braže kundze
Ārlietu ministre
K. Valdemāra iela 3, Rīga
LV-1395
Latvija

Priekšmets: **Paziņojums Nr. 2025/0755/LV**

Kazu artrīta-encefalīta uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtības projekts

Sīki izstrādāta atzinuma sniegšana saskaņā ar 2015. gada 9. septembra Direktīvas (ES) 2015/1535 6. panta 2. punktu

Komentāru sniegšana saskaņā ar 2015. gada 9. septembra Direktīvas (ES) 2015/1535 5. panta 2. punktu

Cienītā kundze!

Direktīvā (ES) 2015/1535¹ noteiktās paziņošanas procedūras ietvaros Latvijas iestādes 2025. gada 17. decembrī paziņoja Komisijai par kazu artrīta encefalīta uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtības projektu, kas izdots saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 25. panta 17. punktu (paziņojums Nr. 2025/0755/LV) (turpmāk “paziņotais projekts”).

Saskaņā ar paziņojumu paziņotā projekta mērķis ir noteikt kazu artrīta encefalīta uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtību Latvijā, lai ierobežotu slimības izplatīšanos un nodrošinātu dzīvnieku veselības aizsardzību.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 9. septembra Direktīva (ES) 2015/1535, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

Paziņotā projekta atbilstība Regulai (ES) 2016/429 (Dzīvnieku veselības tiesību akts)², Komisijas Deleģētajām regulām (ES) 2020/686³, (ES) 2020/688⁴ un (ES) 2020/692⁵ un Regulai (ES) 2017/625 par lauksaimniecības un pārtikas aprites oficiālajām kontrolēm⁶ (Oficiālo kontroļu regula) ir pārbaudīta.

Pēc paziņotā projekta izskatīšanas Komisija sniedz šādu sīki izstrādātu atzinumu un komentārus.

SĪKI IZSTRĀDĀTS ATZINUMS

Paziņotā projekta 1. punktā ir noteikts:

“Kāzu artrīta-encefalīta uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtība kazu sugu dzīvniekiem”.

Paziņotajā projektā saskaņā ar paziņojumu ir paredzēts izveidot brīvprātīgu sistēmu, kurā kazu īpašnieki Latvijā var izvēlēties piedalīties ar mērķi iegūt īpašu veselības statusu attiecībā uz kazu artrīta encefalītu savās saimniecībās vai ganāmpulkos.

Komisija norāda, ka paziņotā projekta 2.1. daļas 16. punktā patiešām ir noteikts, ka šāda īpaša veselības statusa piešķiršana ir atkarīga no dzīvnieku īpašnieka vai turētāja iesniegtā pieteikuma.

Vienlaikus paziņotajā projektā ir paredzēti noteikumi attiecībā uz tādu dzīvnieku pārvietošanu, kuru izcelsme ir trešās valstīs vai citās dalībvalstīs, uz Latvijas saimniecībām vai ganāmpulkos, kas piedalās paziņotajā projektā noteiktajā kazu artrīta-encefalīta uzraudzības, kontroles un apkarošanas kārtībā; uz šādu pārvietošanu attiecas Regula (ES) 2016/429.

Komisija norāda, ka kazu artrīta encefalīts nav sarakstā norādīta slimība saskaņā ar Regulas (ES) 2016/429 5. panta 1. punktu, to lasot kopā ar minētās regulas II pielikumu, uz kuru attiecas Regulas (ES) 2016/429 slimību specifiskie noteikumi par slimību profilaksi un kontroli.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/429 (2016. gada 9. marts) par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām (“Dzīvnieku veselības tiesību akts”) (OV L 84, 31.3.2016., 1. lpp.).

³ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/686 (2019. gada 17. decembris), ar ko attiecībā uz reproduktīvo produktu objektu apstiprināšanu un izsekojamības un dzīvnieku veselības prasībām, kas jāievēro, veicot konkrētu turētu sauszemes dzīvnieku reproduktīvo produktu pārvietošanu Savienībā, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/429 (OV L 174, 3.6.2020., 1. lpp.).

⁴ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/688 (2019. gada 17. decembris), ar ko attiecībā uz dzīvnieku veselības prasībām, kuras reglamentē sauszemes dzīvnieku un inkubējamu olu pārvietošanu Savienībā, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/429 (OV L 174, 3.6.2020., 140. lpp.).

⁵ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/692, ar ko attiecībā uz noteikumiem par noteiktu dzīvnieku, reproduktīvo produktu un dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumu ieviešanu Savienībā, to pārvietošanu un rīkošanos ar tiem pēc ieviešanas papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/429 (OV L 174, 3.6.2020., 379. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

Paziņotā projekta 2.1. daļas 17. un 18. punktā noteikts, ka dzīvniekus no citas dalībvalsts Latvijas saimniecībā ar īpašu statusu saistībā ar kazu artrītu-encefalītu var ievest tikai tad, ja tiem līdzī ir sertifikāts, ko izsniegusi šīs citas dalībvalsts kompetentā iestāde vai praktizējošs veterinārārsts šajā citā dalībvalstī. Šādā sertifikātā jānorāda informācija par kazu artrīta-encefalīta uzraudzību un jāinformē par veikto laboratorisko testu rezultātiem.

Regulas (ES) 2016/429 126. pantā un Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/688 15.–18. pantā ir noteiktas prasības kazas dzīvnieku pārvietošanai starp dalībvalstīm; šīs prasības neattiecas uz veselības garantijām vai šādu dzīvnieku statusu saistībā ar kazas artrītu-encefalītu.

Komisija norāda, ka saskaņā ar Regulas (ES) 2016/429 171. pantu un 269. panta 1. punktu dalībvalstis savā teritorijā var piemērot konkrētus pasākumus, kas papildina šajā regulā noteiktos pasākumus vai ir stingrāki par tiem. Tomēr saskaņā ar minētās regulas 171. pantu un 269. panta 2. punkta a) apakšpunktu šādi valsts pasākumi nedrīkst traucēt dzīvnieku un produktu pārvietošanu starp dalībvalstīm.

Paziņotā projekta 2.1. daļas 17. un 18. punktā prasītajā sertifikātā ir noteiktas prasības attiecībā uz kazu pārvietošanu uz Latviju no citām dalībvalstīm papildus Regulā (ES) 2016/429 un Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2020/688 noteiktajām prasībām, tādējādi prasības, kas kavē dzīvnieku pārvietošanu no citām dalībvalstīm uz Latviju.

Turklāt paziņotā projekta 2.1. daļas 17. un 18. punktā noteikts, ka dzīvniekus no trešās valsts Latvijas saimniecībā ar īpašu statusu saistībā ar kazu artrītu-encefalītu var ievest tikai tad, ja tiem pievienots šīs trešās valsts kompetentās iestādes vai praktizējoša veterinārārsta šajā trešajā valstī izsniegts sertifikāts.

Paziņotā projekta 2.4. daļas 33.1. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz šo slimību dzīvniekiem no trešajām valstīm, kurus paredzēts importēt Latvijas saimniecībās vai ganāmpulkos ar statusu “M3” (t. i., “no kazu artrīta-encefalīta oficiāli brīvas saimniecības statuss”, kas definēts paziņotā projekta 10.1.3. punktā), ir jābūt statusam “brīvs no kazu artrīta-encefalīta”.

Regulas (ES) 2016/429 229. un 234. pantā un Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/692 20. līdz 26. pantā ir noteiktas prasības kazu ievēšanai ES; šīs prasības neattiecas uz veselības garantijām vai šo dzīvnieku statusu saistībā ar kazu artrītu-encefalītu.

Komisija norāda, ka Regula (ES) 2016/429, jo īpaši tās 234. panta 3. punkts, neļauj dalībvalstīm piemērot papildu vai stingrākas prasības attiecībā uz dzīvnieku ievēšanu ES, jo dzīvnieku veselības prasības konkrētajām dzīvnieku sugām un kategorijām jau ir reglamentētas ar Deleģēto regulu (ES) 2020/692. Turklāt 269. pants arī neļauj dalībvalstīm piemērot papildu vai stingrākas prasības attiecībā uz dzīvnieku ievēšanu ES.

Komisija secina, ka paziņotā projekta 2.1. daļas 17. un 18. punkts nav saderīgi ar Regulas (ES) 2016/429 171. un 269. pantu. Komisija turklāt secina, ka paziņotā projekta 2.1. daļas 17. un 18. punkts un 2.4. daļas 33.1. punkts nav saderīgi ar Regulas (ES) 2016/429 229. un 234. pantu.

Iepriekš minēto iemeslu dēļ Komisija, kā paredzēts Direktīvas (ES) 2015/1535 6. panta 2. punktā, sniedz sīki izstrādātu atzinumu par to, ka paziņotais projekts nav saderīgs ar Regulas (ES) 2016/429 171., 229., 234. un 269. pantu un tāpēc var radīt šķēršļus preču brīvai aprītei iekšējā tirgū.

Komisija vēlas atgādināt Latvijas valdībai, ka atbilstoši iepriekš minētās Direktīvas (ES) 2015/1535 6. panta 2. punktam sīki izstrādāta atzinuma sniegšanas gadījumā dalībvalstij, kas izstrādājusi attiecīgo tehnisko noteikumu projektu, jāatliek tā pieņemšana uz sešiem mēnešiem, sākot no tā paziņošanas dienas.

Tādējādi šis bezdarbības periods beidzas 2026. gada 17. martā.

Turklāt Komisija aicina Latvijas valdību paziņot tai par attiecīgo tehnisko noteikumu projekta galīgā teksta pieņemšanu atbilstoši Direktīvas (ES) 2015/1535 5. panta 3. punktam.

Ja Latvijas valdība nepildīs Direktīvā (ES) 2015/1535 paredzētos pienākumus vai ja attiecīgo tehnisko noteikumu projekta teksts tiks pieņemts, neņemot vērā iepriekš izklāstītos iebildumus, vai citā veidā pārkāps ES tiesību aktus, Komisija var sākt tiesvedību saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 258. pantu.

Komisija vērš Latvijas valdības uzmanību arī uz to, ka saskaņā ar iepriekš minēto noteikumu dalībvalstij, kam adresēts sīki izstrādātais atzinums, ir pienākums informēt Komisiju par rīcību, kuru tā ierosina veikt saistībā ar sīki izstrādāto atzinumu.

KOMENTĀRI

Paziņotā projekta 1. daļas 3. punktā ir iekļauts praktizējošu veterinārārstu pienākums ņemt “paškontroles paraugus” un “kontroles paraugus”.

Komisija norāda, ka Regulas (ES) 2017/625 34. pantā ir paredzēti noteikumi par paraugu ņemšanu, ko veic saistībā ar oficiālajām kontrolēm vai citām oficiālajām darbībām.

Komisija aicina Latvijas iestādes precizēt, vai praktizējošie veterinārārsti, ņemot paziņotā projekta 1. daļas 3. punktā minētos paraugus, veic Regulas (ES) 2017/625 34. pantā minēto paraugu ņemšanu.

Paziņotā projekta 1. daļas 5. punktā valsts zinātniskais institūts “BIOR” ir minēts kā “valsts references laboratorija”, kas veic kazu artrīta-encefalīta diagnostiku.

Komisija aicina Latvijas iestādes precizēt, vai valsts zinātniskais institūts “BIOR” saskaņā ar minēto noteikumu darbojas kā oficiāla laboratorija, izmantojot nozīmēšanu saskaņā ar Regulas (ES) 2017/625 37. pantu, vai arī valsts zinātniskais institūts darbojas kā valsts references laboratorija, kā minēts Regulas (ES) 2017/625 100. pantā.

Ja valsts zinātniskais institūts “BIOR” darbosies kā valsts references laboratorija, Komisija atgādinās Latvijas iestādēm par to pienākumu sniegt šādu informāciju saskaņā ar Regulas (ES) 2017/625 100. panta 4. punktu.

Paziņotā projektā 2. pielikumā ir iekļauta “godīguma deklarācija par kazu artrīta-encefalīta uzraudzību kazu ganāmpulkā vai saimniecībā to izcelsmes valstī” attiecībā uz dzīvniekiem, kas nāk no citām dalībvalstīm vai trešajām valstīm. Tajā pašā pielikumā ir nepieciešams “oficiālā veterinārārsta vai amatpersonas, kas izsniedz sertifikātu” paraksts, ja vien dokumentu nav parakstījis praktizējošs veterinārārsts.

Komisija aicina Latvijas iestādes precizēt, vai “ar godavārdu apliecinātas deklarācijas” parakstīšana ir uzskatāma par oficiālu sertifikāciju, kā definēts Regulas (ES) 2017/625 3. panta 25. punktā, kā varētu liecināt atsauce uz “sertifikāta izdošanu”.

Paziņotā projekta 1. daļas 19. punktā ir minēta spermas, olšūnu vai embriju ievēšana Latvijā “no citas dalībvalsts vai no trešās valsts saskaņā ar prasībām, kas noteiktas to ievēšanai Latvijā”.

Komisija atgādina, ka saskaņotās prasības attiecībā uz auglīgo produktu pārvietošanu starp dalībvalstīm ir noteiktas Regulas (ES) 2016/429 157. līdz 165. pantā un Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/686 12. līdz 14. pantā.

Komisija arī atgādina, ka saskaņotās prasības attiecībā uz reproduktīvo produktu ievēšanu ES ir noteiktas Regulas (ES) 2016/429 229. un 234. pantā un Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/692 79.–97. pantā. No šiem noteikumiem Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/692 91. un 92. pants īpaši attiecas uz nosacījumiem attiecībā uz kazu dzīvnieku dzimumšūnu produktiem.

Iepriekš minētās saskaņotās prasības neattiecas uz kazu artrīta-encefalīta neesamību.

Komisija aicina Latvijas iestādes precizēt, ka paziņotajā projektā nav noteiktas nekādas valsts prasības attiecībā uz dzimumšūnu produktu ievēšanu ES un dzimumšūnu produktu pārvietošanu starp dalībvalstīm.

Latvijas iestādes tiek aicinātas ņemt vērā iepriekš minētos apsvērumus.

Komisija arī atgādina, ka saskaņā ar Direktīvas (ES) 2015/1535 5. panta 3. punktu, kad ir pieņemts galīgais teksts, tas ir jādara zināms Komisijai.

Ar cieņu

Komisijas vārdā —

Olivér VÁRHELYI
Komisijas loceklis

